

De gefusilleerde gijzelaars ¹

ROBERT BAELDE, geboren in 1907, stamde uit een vooraanstaande Rotterdamse familie. Hij was actief in het sociaal-pedagogisch werk op vrijzinnig-christelijke grondslag. Aanvankelijk in het bijzonder ten behoeve van werklozen. Nadien leidde hij een volkshogeschool. Hij werd op 4 mei 1942 gegijzeld in Beekvliet, vermoedelijk wegens zijn werk als secretaris van de Nederlandse Unie in Rotterdam. Hij werd gefusilleerd in de bossen bij Goirle, op 15 augustus 1942.

CHRISTOFFEL BENNEKERS, geboren in Zwolle in 1894, werd na verschillende functies in de Landmacht en bij de politie in maart 1940 benoemd tot hoofdinspecteur van de politie in Rotterdam. Na de capitulatie in mei 1940 vernietigde hij alle papieren die voor de Duitsers van belang konden zijn. Ook overigens wist de bezettende macht dat zij niet op zijn medewerking zou kunnen rekenen. Hij werd op 13 juli 1942 gegijzeld in Haaren. Hij werd gefusilleerd in de bossen bij Goirle, op 15 augustus 1942.

JAN HAANTJES, geboren in Balk in 1894, was typograaf en vakbondsman. Zijn werk voor de Algemene Nederlandse Typografenbond bracht hem uiteindelijk naar Enschede. Daar werd hij tevens gekozen in de gemeenteraad, namens de Sociaal-Democratisch Arbeiders Partij (SDAP). In 1928 werd hij fractie-voorzitter, in 1937 wethouder. Hij vertegenwoordigde de SDAP ook in de Provinciale Staten van Overijssel. Hij werd op 13 juli 1942 gegijzeld in Haaren. Hij werd gefusilleerd in de bossen bij Woudenberg, op 16 oktober 1942.

JACOBUS VAN DEN KERKHOFF, geboren in Rotterdam in 1898, was timmerman en actief lid van de Algemene Nederlandse Bouwarbeidersbond. Hij zat namens de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij (SDAP) in de gemeenteraad van Velsen en - sinds 1939 - Zwolle. In 1939 werd hij tevens districtsbestuurder voor zijn vakbond. Dit werk zette hij na mei 1940, onder Duitsgezind toezicht, aanvankelijk voort. Toen de bond per 1 mei 1942 moest opgaan in het nationaal-socialistische Nederlandse Arbeidsfront (NAF), weigerde hij echter zijn medewerking. Tegen deze achtergrond werd hij op 4 mei 1942 gegijzeld in Beekvliet. Hij werd gefusilleerd in de bossen bij Woudenberg, op 16 oktober 1942.

OTTO GRAAF VAN LIMBURG STIRUM, geboren in Oosterbeek in 1893, was in verschillende functies werkzaam bij het Openbaar Ministerie, het laatst als Substituut Officier van Justitie in Arnhem. De reclassering had zijn bijzondere belangstelling. In oktober 1941 kwam hij in conflict met de nationaal-socialistische Procureur Generaal bij het Arnhemse Gerechtshof. Als gevolg daarvan werd hij ontslagen. Een functie elders, eveneens onder Duitsgezinde leiding, weigerde hij. Hij werd op 4 mei 1942 gegijzeld in Beekvliet. Hij werd gefusilleerd in de bossen bij Goirle, op 15 augustus 1942.

WILLEM RUYS, geboren in Rotterdam in 1894, doorliep buiten Nederland een scholing in het scheepvaartbedrijf. Sinds 1919 was hij als reder werkzaam bij de scheepvaartmaatschappij Rotterdamsche Lloyd. In 1940 en 1941 werd hij twee maal enkele maanden door de bezetters gevangen gezet, wegens een verdenking van betrokkenheid bij illegale activiteiten. Hij werd

¹ *Gedenkboek Gijzelaarskamp Beekvliet St. Michielsgestel* (Schiedam z.j.); *Gedenkboek Gijzelaarskamp Haaren* ('s-Gravenhage 1947).

op 13 juli 1942 gegijzeld in Haaren. Hij werd gefusilleerd in de bossen bij Goirle, op 15 augustus 1942.

ALEXANDER BARON SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE, geboren in Den Haag in 1913, studeerde in Parijs en Florence. In de laatste stad was hij tevens werkzaam voor het Nederlandse Consulaat. Na zijn terugkeer in Nederland, in juli 1940, werkte hij onder meer bij een verzekeringsmaatschappij en voor de exploitatie van eigen landbezit in Zeeland. Op 3 mei en 10 juli 1942 wilden de bezetters hem in gijzeling nemen, maar troffen hem niet op het opgegeven adres aan. In de nacht van 13 op 14 augustus werd hij alsnog gevangen genomen en naar Beekvliet overgebracht. Hij werd gefusilleerd in de bossen bij Goirle, op 15 augustus 1942.

HEIN VRIND, geboren in 1913 in Zullchow (Duitsland), uit een gemengd Nederlands-Duits huwelijk, studeerde rechten in Leiden. Hij was actief in de jeugdbeweging, de drankbestrijding en de vredesbeweging. Hij zat wegens dienstweigering drie maanden gevangen. Als advocaat in Almelo, sinds 1937, was hij onder meer adviseur van het Bureau voor Arbeidsrecht van het Nederlands Verbond van Vakverenigingen (NVV). Nadat het NVV in juli 1940 onder nationaal-socialistisch toezicht was geplaatst, bleef hij deze functie aanvankelijk vervullen. In juni 1941 legde hij haar echter neer. Hij werd op 13 juli 1942 gegijzeld in Haaren. Hij werd gefusilleerd in de bossen bij Woudenberg, op 16 oktober 1942.

Het monument voor de gefusilleerde gijzelaars op het landgoed Gorp en Rovert, bij Goirle, draagt een bronzen plaquette met de tekst:

OM DE FIERE GEEST VAN HET NEDERLANDSE VOLK TE BREKEN HEBBEN DE DUITERS IN DE ZOMER VAN HET JAAR 1942 VELE HONDERDEN BURGERS ALS GIJZELAAR GEVANGEN GEZET IN DE SEMINARIA TE ST. MICHIELSGESTEL EN HAAREN. ACHT HUNNER ZIJN DOOR DE VIJAND DOODGESCHOTEN. OPDAT HET NAGESLACHT HUN KOSTBAAR OFFER GEBRACHT VOOR HET VADERLAND NIET VERGETE EN ER ZICH AAN STERKE, HEBBEN HUN MEDE-GIJZELAARS DEZE GEDENKSTEEN GEPLAATST.

Aan de achterzijde is eveneens een bronzen plaquette aangebracht, met daarop de tekst:

OP DEZE PLAATS ZIJN 15 AUGUSTUS 1942 GEVALLEN:

ROBERT BAELDE

CHRISTOFFEL BENNEKERS

OTTO GRAAF VAN LIMBURG STIRUM

WILLEM RUYS

ALEXANDER BARON SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE

EN 16 OKTOBER 1942 IN EEN BOS NABIJ WOUDENBERG:

JAN HAANTJES

KOOS VAN DEN KERKHOFF

HEIN VRIND

**Verschillende gijzelaars zijn na hun gijzeling gefusilleerd of in Duitse gevangenschap overleden.²
Hun namen zijn:**

J.J. Barendsen	Gepensioneerd luitenant-kolonel	Beekvliet	Gefusilleerd
D.N. Breukelaar	Advocaat	Haaren en Beekvliet	Gefusilleerd
F.P.J. Camphuis	Koopman	Haaren	Overleden in Duitse gevangenschap
D. Gosker	Wethouder	Beekvliet	Gefusilleerd
P.G.S. Guermonprez	Leraar Academie voor beeldende kunsten	Beekvliet	Gefusilleerd
F.W. baron van Hugenpoth tot den Beerenclaauw	Advocaat	Haaren en Beekvliet	Gefusilleerd
Jhr. M.W.C. de Jonge	Directeur	Beekvliet	Gefusilleerd
J. Kleingeld	Verzekeringsinspecteur	Beekvliet	Gefusilleerd
L.P. Krijger	Ingenieur	Beekvliet	Overleden in Neuengamme
P.Dz.D. Sieling	Landbouwer	Haaren en Beekvliet	Overleden in Neuengamme
A.G. Swart	Inspecteur van politie	Beekvliet	Gefusilleerd
T.J. Verschuur	Journalist en politicus, oud-minister	Beekvliet	Overleden in Sachsenhausen

² *Gedenkboek Gijzelaarskamp Beekvliet St. Michielsgestel* (Schiedam z.j.). Van gijzelaars die enkel in Haaren zijn gegijzeld zijn deze gegevens niet opgenomen in het *Gedenkboek Gijzelaarskamp Haaren* ('s-Gravenhage 1947). Aanvullende informatie is ontleend aan de website van de Oorlogsgravenstichting.